

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

De 4 jaargetijden B.V.
A.R. Beumer
Vijverlaan 1
2012 RC HAARLEM

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017157244

Kenmerk
FF/75C/2016/0186.toek.kn

Bijlagen
2

Datum 26 mei 2016
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Beumer,

Naar aanleiding van uw verzoek van 12 april 2016 en de aanvulling hierop van 2 mei 2016, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190017157244, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Ik verleen u ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen en verstoren van voortplantings- of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Edam, Schepenmakersdijk 12-16', gelegen in de gemeente Edam-Volendam. Het project betreft de renovatie van de huidige bebouwing en de verbouwing tot appartementen. De werkzaamheden bestaan uit renovatiewerkzaamheden aan de buiten- en binnenzijde van de panden. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), voor de periode van 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2021.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten.

Instandhouding van de gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de bebouwing zijn één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het is niet uitgesloten dat de paarverblijfplaatsen tevens in gebruik zijn als winterverblijfplaats tijdens milde winters, door één of enkele exemplaren van de soort. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op pagina's 2 tot en met 5 en op pagina's 9 tot en met 11 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Edam Schepenmakersdijk 12-16' van 25 februari 2013. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. U dient aanvullend hierop rekening te houden met de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing een aanvullend voorschrift opgenomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
26 mei 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017157244

Door de werkzaamheden gaan één zomerverblijfplaats en twee paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Er worden voldoende alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van vleermuiskasten. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn half februari 2016 opgehangen. De huidige verblijfplaatsen worden begin juli 2016 ongeschikt gemaakt. Hierdoor hebben de aanwezige exemplaren van de gewone dwergvleermuis minder tijd om de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen te ontdekken en in gebruik te nemen. Daarnaast zijn vleermuiskasten niet geschikt ter mitigatie van winterverblijfplaatsen, omdat deze niet vorstvrij zijn. Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis blijft daarmee niet gegarandeerd.

In de omgeving van het plangebied zijn tientallen gewone dwergvleermuizen aanwezig, aangezien het plangebied als vliegroute wordt gebruikt door ongeveer 30 exemplaren van de soort. De exemplaren van de gewone dwergvleermuis in het plangebied maken onderdeel uit van een netwerk in de omgeving. De vleermuizen die een verblijfplaats in het plangebied hebben zullen daarom ook buiten het plangebied andere verblijfplaatsen hebben. In de omgeving van het plangebied vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats, waardoor deze alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar blijven. De aanwezige exemplaren van de gewone dwergvleermuis kunnen tijdelijk uitwijken naar deze alternatieven in de omgeving. Na de renovatie worden voldoende geschikte permanente alternatieven gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten. Hierdoor is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Habitatrichtlijn. Het door u aangevraagde belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Habitatrichtlijn. De aanvraag is daarom uitsluitend beoordeeld op grond van het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

In de gemeente Edam-Volendam is volgens indexcijfers ten opzichte van 2008 een lichte bevolkingsgroei van maximaal vijf procent te verwachten. Om te voldoen aan de toenemende woningbehoefte heeft de provincie Noord-Holland in de provinciale visie 2010-2020 'Goed wonen in Noord-Holland' opgenomen dat aanpassing en herstructurering van de bestaande woningvoorraad prioriteit heeft. Daarnaast is in de visie opgenomen dat transformatie van bestaande bebouwing een goed instrument is om bebouwd gebied vitaal te houden en de druk te verlagen om buiten bebouwd gebied te gaan bouwen. Vanwege de toenemende vraag naar woningen en de opgaven uit de provinciale visie, is transformatie van de huidige bebouwing naar appartementen wenselijk. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
26 mei 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017157244

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de renovatie van bestaande bebouwing. De bebouwing aan de Schepenmakersdijk is in onbruik geraakt en voldoet niet meer aan de huidige eisen. Vanwege de toenemende vraag naar woningen is transformatie van de huidige bebouwing van voormalige kantoorpanden naar appartementen wenselijk en wordt uitvoering gegeven aan de provinciale visie. De appartementen worden duurzaam opgeleverd. Er worden nieuwe kozijnen met dubbelglas geplaatst en de spouwmuur wordt geïsoleerd. Renovatie waarbij de verblijfplaatsen behouden blijven is in het kader van de verduurzamingsslag die de provincie vanuit de Woonvisie beoogt niet wenselijk en voldoet niet aan de eisen van deze tijd. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet.

Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
26 mei 2016

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190017157244

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van de heer A.R. Beumer op 12 april 2016, namens De 4 jaargetijden B.V. en de aanvulling hierop van 2 mei 2016

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: De 4 jaargetijden B.V. (hierna: ontheffinghouder)

Adres: Vijverlaan 1

Postcode en woonplaats: 2012 RC HAARLEM

Ontheffing **5190017157244** voor het tijdvak van: 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2021

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen en verstoren van voortplantings- of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Edam, Schepenmakersdijk 12-16', gelegen aan de Schepenmakersdijk 12 tot en met 16 in de gemeente Edam-Volendam, één en ander zoals is weergegeven in paragraaf 1.2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Nader onderzoek vleermuizen, Edam, Schepenmakersdijk 12-16' van 16 november 2015, als onderdeel van het 'Bijlagenboek'.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevreiding tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

Specifieke voorschriften

7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op pagina's 2 tot en met 5 en op pagina's 9 tot en met 11 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Edam Schepenmakersdijk 12-16' van 25 februari 2013 (bijlage 2 bij dit besluit).
8. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de paar- en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. Deze lopen respectievelijk globaal van half augustus tot en met half oktober en van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
9. U dient de oorspronkelijke verblijfplaatsen tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken.
10. U dient rekening te houden met een gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis van minimaal zes maanden voorafgaand aan de start van het parseizoen van de soort.

Overige voorschriften

11. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend.
12. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
13. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
14. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

15. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40225, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 26 mei 2016

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland